

Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet

*Förbundet representerar i Sverige
International Practical Shooting Confederation (IPSC),
ett internationellt förbund med över 100 länder anslutna i världen.*

Riktlinjer för hantering av jäv

Version 2024-05-16

1. Om riktlinjerna

Frågor om opartiskhet och jäv kan aktualiseras i de flesta ärendetyper som förekommer hos Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet. Enligt Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets jävspolicy ska förbundet besluta om riktlinjer för hantering av jäv. De följande riktlinjerna syftar till att konkretisera jävspolicyn och ska även vara ett stöd i handläggningen av förbundets ärenden.

2. Om opartiskhet och jäv

Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet ska i all verksamhet agera sakligt och opartiskt och beakta medlemsföreningarnas intressen och förbundets bästa. Förbundet får inte vägledas av andra intressen än de som det ska tillgodose eller ta hänsyn till ovidkommande omständigheter.

Kraven på saklighet och opartiskhet omfattar inte bara hur en sak rent faktiskt har handlagts eller vilka verkliga skäl som ligger bakom ett beslut eller annat handlande. Även hur Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets agerande kan uppfattas av utomstående är av betydelse. Redan risken för att andra kan uppfatta att förbundet inte har iakttagit saklighet och opartiskhet kan vara i strid med principen om objektivitet.

Med jäv avses omständigheter som kan rubba förtroendet för att en beslutsfattare eller handläggare är opartisk vid behandlingen av ett ärende.

Följande bestämmelserna anger i huvudsak under vilka förutsättningar som det föreligger jäv, verkan av jäv och hur jävsfrågor ska hanteras.

- Den som för förbundets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka förbundets beslut i ärendet är jävig om:
 - a. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,

- b. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning, eller
 - c. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.
- Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska förbundet bortse från jäv.
 - Den som är jävig får inte ta del i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs. Han eller hon får dock utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.
 - Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet.

Förbundet ska pröva en jävsfråga så snart som möjligt. Den som jävet gäller får ta del i prövningen av jävsfrågan endast om det krävs för att förbundet ska vara beslutsfört och någon ersättare inte kan kallas in utan att prövningen försenas avsevärt.

Bestämmelserna omfattar personer som deltar i handläggningen av Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets ärenden. När Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet i ett ärende anlitar sakkunniga eller andra uppdragstagare som inte deltar i handläggningen på annat sätt ska förbundet i samma utsträckning som gäller för de egna befattningshavarna säkerställa att kraven som följer av principen om objektivitet är uppfyllda. Även om riktlinjerna om jäv inte är direkt tillämpliga vid anlitaandet av en uppdragstagare bör ledning sökas i de principer som kommer till uttryck i bestämmelserna.

3. Jävsanmälan

För att förebygga och hantera jäv behöver Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet känna till om det finns några omständigheter som gör att opartiskheten hos den som ska delta i handläggningen av ett ärende kan ifrågasättas. Det förutsätter ofta att den som ska delta i handläggningen själv lämnar information om sådana omständigheter genom att göra en jävsanmälan. Enligt Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets jävspolicy är därför den som deltar i handläggningen skyldig att lämna sådan information till förbundet.

Följande gäller för anmälan av jäv hos Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet:

- Den som känner till en omständighet som kan innebära att hans eller hennes opartiskhet i ett ärende kan ifrågasättas ska självant informera Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet om detta omedelbart.
- Anställda hos Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet ska lämna informationen till förbundets styrelse. Vid handläggning av ärenden som rör medelsfördelning ska information lämnas till ansvarig handläggare.
- Ledamöter i råd, utskott, kommittéer, beredningsgrupper och rådgivande grupper ska i första hand lämna informationen till ordföranden för organet eller gruppen och i andra hand till förbundets styrelse.
- Andra externa sakkunniga och uppdragstagare ska i första hand lämna informationen till ansvarig handläggare och i andra hand till förbundets styrelse.

4. Bedömning av om det föreligger jäv

Utgångspunkter

En bedömning av om det föreligger jäv ska alltid göras med utgångspunkt i principen om objektivitet och förbundets policies och stadgar. Bestämmelserna omfattar alla personer som för förbundets räkning tar del i handläggningen av ett ärende. Det är som utgångspunkt inte tjänstebestämmelsen eller arbetsbeskrivningen utan agerandet i det enskilda ärendet som är avgörande för om reglerna är tillämpliga. Det innebär som att både anställda liksom utnämnda och valda ledamöter omfattas av reglerna när de deltar i handläggningen av ärenden.

Det krävs inte att den som deltar i handläggningen faktiskt har brustit i kravet på opartiskhet för att det ska vara i strid med objektivitetsprincipen. Det är tillräckligt att det med ett objektivt betraktelsesätt finns någon särskild omständighet som rubbar förtroendet.

Endast om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse får förbundet bortse från jäv. Det ska då vara fråga om fall där den som ska delta i handläggningen av ett ärende saknar varje möjlighet att påverka eller låta sig påverkas av några ovidkommande omständigheter, till exempel i rena registreringsärenden.

När det gäller externa sakkunniga eller liknande uppdragstagare som anlitas i ett ärende utan att delta i handläggningen på annat sätt följer av principen om objektivitet att förbundet ska säkerställa att det inte finns omständigheter som kan påverka tilltron till det tillämpade förfarandets objektivitet på ett negativt sätt.

Olika jävssituationer

Den som för förbundets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka beslutet i ett ärende är jävig i bland annat följande situationer:

- Om han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning (så kallat partsjäv, intressejäv och närståendejäv).
- Om han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning (så kallat ställföreträdarjäv och ombudsjäv).
- Även andra omständigheter som gör att opartiskheten hos den som ska delta i handläggningen kan medföra att det är fråga om jäv. Det avser den generells formen av så kallat delikatessjäv. Vissa sådana jävssituationer kan uppfattas som oklara eller särskilt svårbedömda. Det är viktigt att alla situationer bedöms utifrån förhållandena i det enskilda fallet samt att både arten, omfattningen och varaktigheten av de omständigheter som skulle kunna utgöra jäv tas i beaktande.

Exempel på situationer i vilka det typiskt sett föreligger jäv

Som exempel på situationer i vilka jäv typiskt sett föreligger kan nämnas:

- Vid ekonomiska eller andra beroendeförhållanden. Som exempel på det första kan nämnas där part i ärendet i ett annat sammanhang är innehavare av verksamhet eller uppdragstagare till aktör med ekonomiska intressen inom eller angränsade till förbundets verksamhetsområde. Som exempel på det senare kan nämnas när den som är part i ärendet är del i förhållande mellan instruktörselev/instruktör/examinator.
- Vid pågående eller nyligen avslutade nära samarbeten, till exempel i form av gemensamt bedriven verksamhet eller som ledamöter i annan styrelse. Ett gemensamt näringsmässigt samarbete bedöms som en jävssituation oavsett hur lång tid tillbaka samarbetet ägt rum.
- Vid uppenbar vänskap, ovänskap eller meningsskiljaktighet.
- Vid chefs- eller medarbetarförhållande.
- När den som deltar i handläggningen i ett annat sammanhang har handlagt någon fråga som aktualiseras i ärendet, till exempel i egenskap av företrädare för annan förening eller organisation.

Exempel på situationer i vilka det finns risk för jäv

Som exempel på situationer i vilka det finns risk för jäv kan följande nämnas:

- Vid återkommande gemensamma större tävlingsarrangemang. Som riktlinje bör deltagande i handläggningen av ett ärende undvikas om återkommande samarrangemang av större tävlingar ägt rum under den senaste femårsperioden.
En gemensamt samarrangerad större tävling kan vara tillräckligt för att utgöra grund för jäv. Även samarrangemang längre tid tillbaka än fem år kan innebära att det är fråga om jäv.
Avgörande i de två senare fallen är om det i denna mening varit fråga om ett nära samarbete, vilket får bedömas från fall till fall.
- När den som deltar i handläggningen av ett ärende tillhör samma förening (särskilt små och medelstora) som part eller annan person som berörs av ärendet.
- När den som deltar i handläggningen är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

5. Verkan och prövning av jäv

Den som är jävig får inte närvara när ärendet avgörs och får inte heller i övrigt delta i handläggningen av ärendet. Undantagsvis får dock personen utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt. Det nämnda undantaget ska tillämpas mycket restriktivt.

En jävssituation kan många gånger hanteras genom att ärendet överlämnas till en annan handläggare eller beslutsfattare utan att ett särskilt beslut fattas.

Om en fråga om jäv har väckts av part eller annan utomstående, eller rör någon som själv inte anser sig vara jävig, och förbundet gör en annan bedömning, bör den dock prövas genom ett särskilt beslut i förbundets styrelse.

Alla frågor om jäv ska oavsett hur de har aktualiserats hos förbundet prövas så snart som möjligt. Den som jävet gäller får ta del i prövningen av jävsfrågan endast om det krävs för att förbundet ska vara beslutsfört och någon ersättare inte kan kallas in utan att prövningen försenas avsevärt.

Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets ställningstaganden i frågor om jäv, både när jäv föreligger och då jäv prövats men inte ansetts föreligga, ska dokumenteras.

6. Kommunikation och information

Eftersom frågor och diskussioner om opartiskhet och jäv kan uppkomma inom hela Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets verksamhet ska alla som deltar i handläggningen av ärenden känna till och förstå innehållet i förbundets jävspolicy, dessa riktlinjer och andra tillämpliga styrdokument för hantering av jäv. För att säkerställa detta gäller följande:

- Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets anställda och andra som ska delta i handläggningen av förbundets ärenden ska informeras om jävspolicyn och dessa riktlinjer samt om andra tillämpliga styrdokument för hantering av jäv. Det innebär bland annat att nämnda dokument i tillämpliga delar ska göras tillgängliga för anställda, ledamöter i beslutande organ, råd, beredningsgrupper och rådgivande grupper samt för andra uppdragstagare.
- Nyanställda och uppdragstagare som ska delta i handläggningen av myndighetens ärenden ska ges möjlighet att diskutera innebörden av jävspolicyn, dessa riktlinjer och andra tillämpliga styrdokument för hantering av jäv som en del av introduktionen till arbetet.
- Svenska Dynamiska Sportskytteförbundets styrelse är på ett övergripande plan ansvarig för förbundets hantering av jävsfrågor och har därmed ett särskilt ansvar för kommunikation och information i dessa frågor.

7. Giltighet m.m.

Dessa riktlinjer har antagits av styrelsen för Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet den 16 maj 2024. Riktlinjerna följer av förbundets jävspolicy och ska ändras (uppdateras och/eller förtydligas) vid behov. Reviderad version ersätter då alla tidigare versioner av riktlinjerna.